

▶ Դեպի տուն ծխի արտահոսքը բացառելու համար վառարանի աշխատելու ժամանակ Մեծ ջերմափոխանակիչի դռնակը պետք է փականով փակված լինի՝ ապահովելու համար, որ ներքին խցիկը հնարավորիս քիչ հավաճ լինի արտաքին խցիկին:

▶ Ջերմափոխանակիչը պետք է մաքրել ավելի հաճախ, քան մաքրվում էին վառարանի ծխատար խողովակները մինչ ջերմափոխանակիչի տեղադրումը, բայց առնվազն ամիսը երկու անգամ:

▶ Վառելիքի քանակը վառարանի այրման խցում չպետք է գերազանցի այրման խցի տարողության կեսից ավելին, որպեսզի այրման պրոցեսի համար ապահովվի բավարար քանակի թթվածին: Վառարանը պետք է շահագործել միայն վառելափայտով կամ այլ տեսակի կենսազանգվածով, չօգտագործել ածխածնային այլ վառելիք, ռետինե արտադրանք, պոլիէթիլենային մնացորդներ կամ այլ տեսակի պոլիմերներ: Պետք է օգտագործել հնարավորինս չոր վառելիք:

▶ Ծխատարի փականը կարելի է փակել բացառապես այն ժամանակ, երբ վառարանը չի աշխատում և վառարանի այրման խցիկում կրակը և ծուխը բացարձակ բացակայում են:

Տեղեկատվական թռուցիկները պատրաստվել են «Լոռու և Արագածոտնի մարզերի անտառամերձ համայնքներում վառելափայտի պահպանման նորարարական տեխնոլոգիաների և մեթոդների փորձարկում» ծրագրի շրջանակներում, որն իրականացվում է «Շրջակա միջավայրի կայունության աջակցման կենտրոն» ՀԿ կողմից՝ ՄԱԶԾ-ԳԷՀ Փոքր դրամաշնորհների ծրագրի ֆինանսավորմամբ:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել «Շրջակա միջավայրի կայունության աջակցման կենտրոն» հասարակական կազմակերպությանը:

📍 Արագածոտնի մարզ, ք. Ապարան, Բաղրամյան 18

☎ +374 94 579712

✉ info@esac-ngo.org

📘 ESACNGO

SGP The GEF Small Grants Programme

Empowered lives. Resilient nations.

Ջերմափոխանակիչի մասին տեղեկատվական թռուցիկ

«Լոռու և Արագածոտնի մարզերի անտառամերձ համայնքներում վառելափայտի պահպանման նորարարական տեխնոլոգիաների և մեթոդների փորձարկում» ծրագրի նպատակն է գնահատել վառելափայտի տնտեսման տարբեր նորարարական տեխնոլոգիաների և մեթոդների ներուժը: Ծրագիրը մասնավորապես փորձարկելու է վառելափայտի տնտեսման համար նախատեսված այնպիսի սարքեր, ինչպիսիք են 35*35*55 սմ չափսերի ջերմափոխանակիչը, (այսուհետ՝ Մեծ ջերմափոխանակիչ) և 35*35*25 սմ չափսերի ջերմափոխանակիչը (այսուհետ՝ Փոքր ջերմափոխանակիչ): Ջերմափոխանակիչները մետաղական կոնստրուկցիաներ են, որոնք վառարանի վերնամասից մոտ 40 սմ բարձրությամբ ամրացվում են ավանդական կենցաղային վառարանների ծխատար խողովակների վրա:

«Շրջակա միջավայրի կայունության աջակցման կենտրոն» ՀԿ

Ջերմափոխանակիչի գործառույթն է սվազեցնել ջերմության կորուստը ծխատարում, ինչպես նաև մեծացնել ջերմատվության մակերեսը՝ սենյակում ավելի շատ ջերմության տարածման համար:

Գերմանիայի Միջազգային Համագործակցության Ընկերություն /ԳՄՀԸ/ կազմակերպության կողմից նմանատիպ սարքավորումներ նախկինում հաջողությամբ փորձարկվել են Կենտրոնական Ասիայում: 2017 թ-ին դրանք փորձարկվեցին նաև Արագածոտնի և Շիրակի մարզերի տասը տնտեսություններում, ինչի արդյունքում ջերմափոխանակիչների կառուցվածի մեջ արվեցին որոշակի փոփոխություններ, որոնց նպատակը ջերմափոխանակիչի օգտակարության և հարմարավետության բարձրացումն է:

Իրականացված հարցումները վկայում են, որ Մեծ ջերմափոխանակիչների օգտագործման միջոցով գյուղական ընտանիքներին հաջողվել է ձմռան ընթացքում վառելիքի պահանջը որոշակիորեն կրճատել: Բացի այդ, նույն քանակությամբ վառելափայտ օգտագործելու դեպքում, ընտանիքները սենյակում գրանցում են ավելի բարձր ջերմաստիճան քան նախկինում, ինչպես նաև օգտվում հացի, խմորեղենի և այլ կերակուրների պատրաստման համար լրացուցիչ ջեռոցից:

Փոքր ջերմափոխանակիչի նման սարքավորումներ նախկինում ավելի տարածված են եղել Հայաստանում և այժմ էլ դրանք հանդիպում են շուկայում վաճառքի համար: Փոքր ջերմափոխանակիչը մաքրելու համար պետք է այն հանել վառարանի խողովակի վրայից և այն վառարանի խողովակի պես թափ տալ:

Մեծ ջերմափոխանակիչների առանցքային առանձնահատկություններից մեկն այն է, որ դրա ներքին խցիկը շարժական է, ինչն ավելի հարմարավետ է դարձնում դրա մաքրումը: Մեծ ջերմափոխանակիչը մաքրելու համար պետք է դռնակը բացելուց հետո դրա մեջից քաշելով դուրս հանել ներքին խցիկը, ապա մաքրել արտաքին և ներքին խցիկների պատերի վրա հավաքված մուրը և ներքին խցիկը հետ տեղադրել:

Ջերմափոխանակիչների մաքրման հաճախականությունը կախված է օգտագործվող վառելիքի տեսակից և որակից: Շատ

կարևոր է, որ օգտագործվի հնարավորինս չոր վառելիք, քանի որ վառելիքի մեջ եղած ավելորդ խոնավության պատճառով ջերմափոխանակիչները ավելի հաճախ են խցանվելու և ավելի շուտ են վնասվելու՝ դառնալով օգտագործման համար անպիտան: Ամեն դեպքում պետք է նկատի ունենալ, որ ջերմափոխանակիչները մաքրելու անհրաժեշտություն ավելի հաճախ է առաջանալու քան վառարանների խողովակները՝ առանց ջերմափոխանակիչի օգտագործման դեպքում:

Փորձարկվող ջերմափոխանակիչների կարևոր առանձնահատկություններից է նաև դրանց կցված ծխատարի փականի առկայությունը: Այն նախատեսված է վառարանից դուրս եկող ծխի հոսքը և վառարանի ջերմատարությունը կարգավորելու համար:

Կարևոր է նկատի ունենալ, որ վառելիս ծխատարի փականը պետք է ամբողջությամբ բաց լինի: Վառարանի ինտենսիվ այրման ժամանակ ծխատարի փականը կարելի է կիսով չափ փակել, որպեսզի դանդաղեցվի տաք օդի արագ արտահոսքը, ինչի շնորհիվ կմեծանա ջերմափոխանակիչի ջերմատվությունը: Վառարանի չաշխատելու, վառարանի այրման խցիկում կրակի և ծխի բացարձակ բացակայության դեպքում ծխատարի փականը կարելի է փակել տանից տաք օդի արտահոսքից խուսափելու համար:

Անվտանգության կանոններ

- ▶ Վառարանի և ջերմափոխանակիչի միջև հեռավորությունը պետք է լինի առնվազն 40 սմ:
- ▶ Հորիզոնական ծխատար խողովակների երկարությունը պետք է լինի 4մ-ից ոչ ավել, իսկ արմունկների քանակը լինի 3-ից ոչ ավել:
- ▶ Ծխատար խողովակների տրամագիծը պետք է լինի 100մմ-ից ոչ պակաս, իսկ բարձրությունը վառարանի վերին մակերևույթից 2մ-ից ոչ պակաս:
- ▶ Դեպի տուն ծխի արտահոսքը բացառելու համար ջերմափոխանակիչի վերևում գտնվող խողովակը պետք է լինի ուղղահայաց: